

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15242

Tarih : 03.12.2025

37473

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

İzmir Buca Kırıklar F Tipi Kapalı Cezaevi'nde 1995 yılından bu yana tutulan 74 yaşındaki ağır hasta mahpus Mehmet Sait Yıldırım'ın koşullu salıverilme hakkı, İdare ve Gözlem Kurulu'nun ardışık ve gerekçesiz nitelikteki kararlarıyla toplam 18 ay daha ertelenmiştir. 27 Şubat 2025'te tahliye edilmesi gerekirken, 18 Şubat 2025'te yapılan kurul toplantısında "iyi halli olmadığı" ve "pişmanlık göstermediği" gerekçeleriyle 27 Kasım 2025'e, 25 Kasım 2025'te yapılan ikinci değerlendirmede ise aynı gerekçelerle 27 Ağustos 2026'ya ertelenmiştir.

Tahliyeyi engelleyen gerekçeler arasında Yıldırım'ın bir telefon görüşmesinde geçen "bizim televizyon, bizim dergi" ifadelerinin "örgüt bağı" olarak yorumlanması ve kardeşiyle yaptığı görüşmede Seyit Rıza'nın idam sehpasında söylediği tarihsel sözleri aktarmasının "örgütsel tutum" sayılması yer almaktadır. Bu değerlendirmeler hem ifade özgürlüğünün hem düşünce hakkının hem de infaz hukukunun objektiflik, ölçülülük ve eşitlik ilkelerinin açık biçimde ihlalidir. Özellikle tarihsel bir sözün ya da aile içi konuşmaların mahpusun lehine doğmuş bir özgürlük hakkını ortadan kaldırmak için kullanılması, "iyi hal" kurumunun cezalandırıcı bir mekanizmaya dönüştüğünü göstermektedir.

Mehmet Sait Yıldırım'ın sağlık durumu son derece ağırdır. Kronik kalp hastalığı, KOAH, hipertansiyon, damar sertliği, boyun fıtığı ve arteriosklerotik kalp rahatsızlığı gibi çoklu kronik hastalıklarla mücadele etmektedir; 24 saat dilaltı ilacıyla yaşamını sürdürebilmektedir. Bu durum hem ulusal hem de uluslararası insan hakları normlarına göre ağır hasta mahpus statüsünde değerlendirilmesi gereken bir tablodur. Buna rağmen tahliyesinin sürekli ertelenmesi, cezanın fiilen ağırlaştırılması ve insanın fiziksel bütünlüğünü tehdit eden bir infaz uygulamasına dönüşmektedir.

Yıldırım 8 yıldır tek kişilik hücrede tutulmakta; görüş günlerinde cezaevi koridorları boşaltılmakta, diğer mahpuslarla teması tamamen engellenmektedir. “Bakanlık talimatı var” denilerek yıllardır özel izolasyon uygulanması, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, Anayasa’nın 17 ve 19. maddeleri, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadı ve Birleşmiş Milletler Mandela Kuralları ile açıkça çelişmektedir. İdare ve Gözlem Kurulları’nın son yıllarda birçok mahpus açısından “iyi hal” kavramını ideolojik tutum, pişmanlık beyanı ve politik düşünceler üzerinden değerlendirdiğine dair ciddi iddialar bulunmaktadır. Bu durum, cezanın süresinin mahkeme kararıyla değil, idarenin subjektif yorumlarıyla belirlenmesine yol açmakta ve infaz hukukunu siyasi, keyfi ve öngörülemez bir zemine taşımaktadır.

Mehmet Sait Yıldırım’ın maruz kaldığı uygulamalar, yalnızca bireysel bir hak ihlali değil, Türkiye’de ağır hasta mahpusların tahliye süreçlerinde yaşanan yapısal sorunların somut bir örneğidir. Sağlık durumu her geçen gün kötüleşen, yürümekte, nefes almakta ve günlük ihtiyaçlarını karşılamakta dahi zorlanan bir kişinin tahliye hakkının ideolojik gerekçelerle engellenmesi kabul edilemez bir insan hakkı ihlalidir. Cezaevlerinde ağır hasta mahpuslara yönelik adaletsiz uygulamaların giderilmesi, “iyi hal” kararlarının objektif, şeffaf ve bağımsız mekanizmalarla denetlenmesi ve Mehmet Sait Yıldırım’ın durumunun acilen incelenmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- İdare ve Gözlem Kurulu’nun Mehmet Sait Yıldırım’ın tahliyesini “Seyit Rıza’nın sözlerini aktardı” ve “bizim televizyon, bizim dergi” ifadelerini kullandı” gerekçeleriyle ertelemesi Bakanlığınızın bilgisi ve talimatı dahilinde midir?
- 2- Mahpusların aileleriyle yaptıkları telefon görüşmeleri, tarihsel aktarımlar veya inancı gereği ifadeleri “iyi hal kriteri” olarak kullanılmakta mıdır? Bu uygulamanın hukuki dayanağı nedir?
- 3- Mehmet Sait Yıldırım’ın 8 yıldır tek kişilik hücrede tutulduğu ve görüş güzergahlarının boşaltıldığı bilgisi doğru mudur? Bu uygulamanın mevzuattaki karşılığı nedir?
- 4- “Bakanlık talimatı var” denilerek özel tecrit uygulanıyorsa bu talimat hangi birimden gelmiştir? Yazılı bir belge var mıdır?
- 5- Ağır hasta mahpusların tahliye değerlendirmelerinde sağlık raporlarının dikkate alınmadığı iddiası doğru mudur? Sağlık kurulu raporları İGK kararlarında ne ölçüde belirleyicidir?
- 6- İGK’ların “örgütle bağ kesilmesi”, “pişmanlık”, “ideolojik duruş” gibi subjektif kriterleri hangi yönetmelik maddesine dayanmaktadır? Bu kriterlere dair bağımsız bir denetim mekanizması oluşturulacak mıdır?

- 7- Mehmet Sait Yıldırım'ın sağlık durumu göz önünde bulundurulduğunda infazın ertelenmesi durumunda yaşamını kaybetme riskine ilişkin Bakanlığınız bir değerlendirme yapmış mıdır?
- 8- Son beş yılda hasta mahpusların tahliye taleplerinin İGK tarafından ertelenme sayısı nedir? Kaçı ağır hastalık raporu olmasına rağmen cezaevinde tutulmaya devam etmektedir?
- 9- Cezaevlerinde uygulanan uzun süreli izolasyonun (tekli hücre, sosyal aktivite sınırı vb.) hasta mahpuslar üzerindeki etkilerine dair Bakanlığınızın bilimsel bir çalışması veya raporu mevcut mudur?
- 10- İGK kararlarına karşı etkili bir itiraz mekanizması bulunmadığı yönündeki eleştiriler dikkate alınarak, mahpusların tahliye hakkını güvence altına alacak yeni düzenlemeler yapılması planlanmakta mıdır?